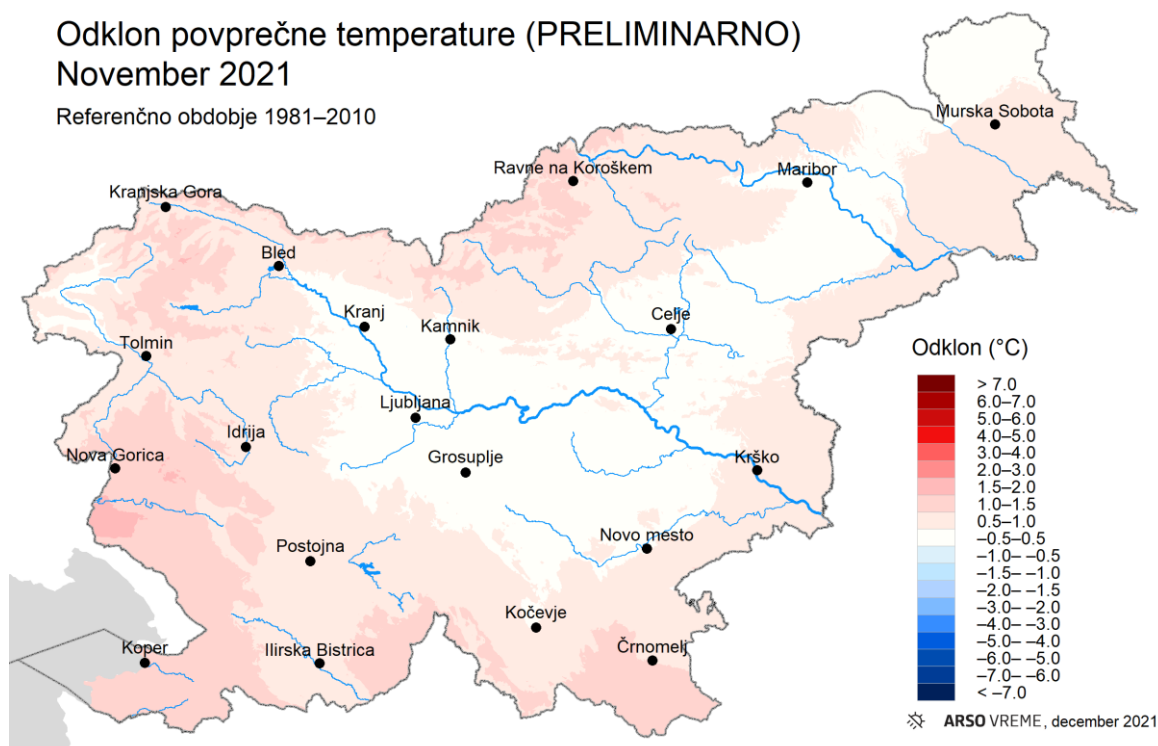

Podnebne značilnosti novembra 2021

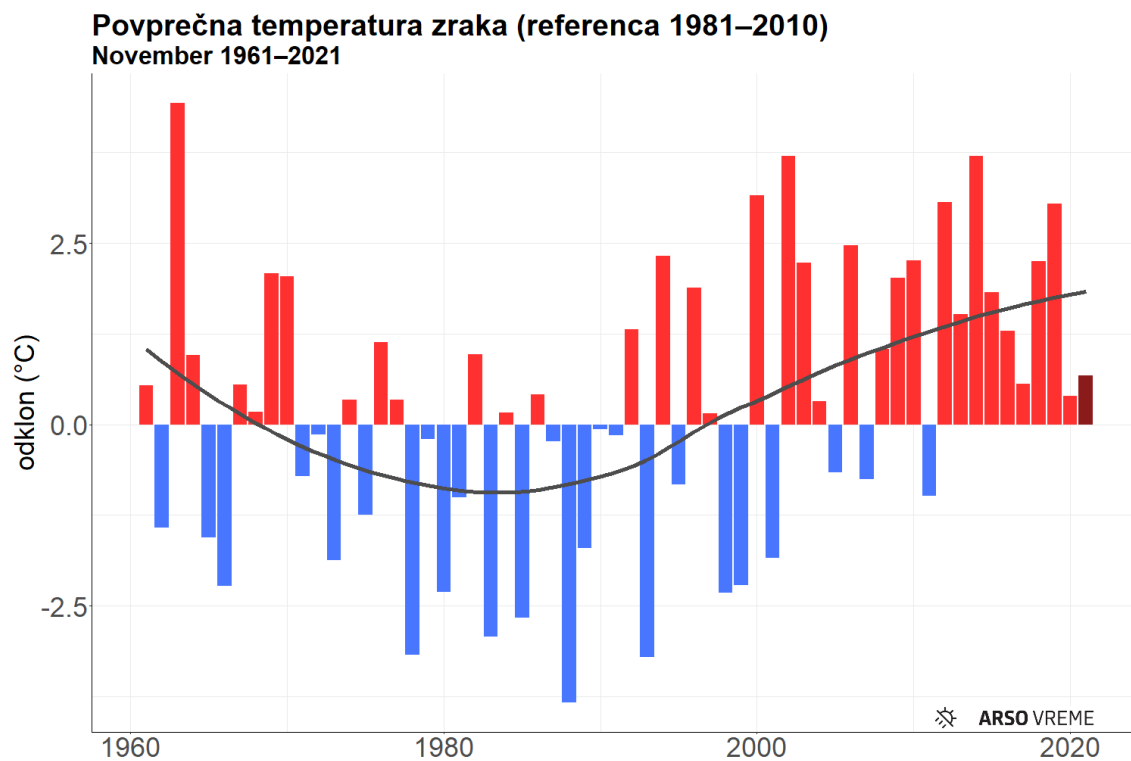
Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bila novembrska povprečna temperatura zraka v Sloveniji nad povprečjem dolgoletnega obdobja, razen v pasu od osrednje Slovenije do severa Prekmurja, kjer je bila malenkost nad povprečjem. November je bil večinoma nadpovprečno namočen v severovzhodnih dveh tretjinah države (razen manjših izjem, kot je pas ob meji s Hrvaško na severovzhodu, kjer je bilo padavin povprečno, tudi podpovprečno) in podpovprečno namočen v jugozahodni tretjini ter podpovprečno osončen v večjem delu Slovenije in povprečno do nekoliko nadpovprečno osončen na severovzhodu in jugozahodu.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka novembra 2021 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010

Odklon temperature zraka od povprečja obdobja 1981–2010 je na državni ravni znašal 0,7 °C. Letošnji november je že deseti nadpovprečno topel november po vrsti. Po velikosti temperaturnega odklona je letošnji november na začetku osrednje dvajseterice novembrov od leta 1961, na 24. mestu najtoplejših. V tem obdobju je bil do sedaj daleč najtoplejši november 1963, z odklonom 4,4 °C, nad 3 °C velik odklon pa je imelo še pet novembrov (2002, 2014, 2000, 2012 in 2019). Najhladnejši je bil v tem obdobju november 1988, z odklonom –3,8 °C, z odklonom pod –3 °C pa mu sledita še dva novembra (1993 in 1978). Temperaturni odklon letošnjega novembra je bil največji v višinah (npr. Kredarica 1,5 °C) in jugozahodni ter delih južne Slovenije, kjer je znašal med 1,0 °C in 1,5 °C, v pasu od osrednje Slovenije do severa Prekmurja je bil odklon nekoliko nad ničlo (med 0,2 in 0,5 °C), drugod pa med 0,5 in 1,0 °C. Glede na temperaturni razpon v obdobju 1981–2010 je bil november skoraj vsepovsod običajno topel (med prvim in tretjim kvartilom), razen v delih Primorske, kjer je bil topel (med tretjim kvartilom in devetim decilom). V tem tisočletju je bilo 17 novembrov s pozitivnim in

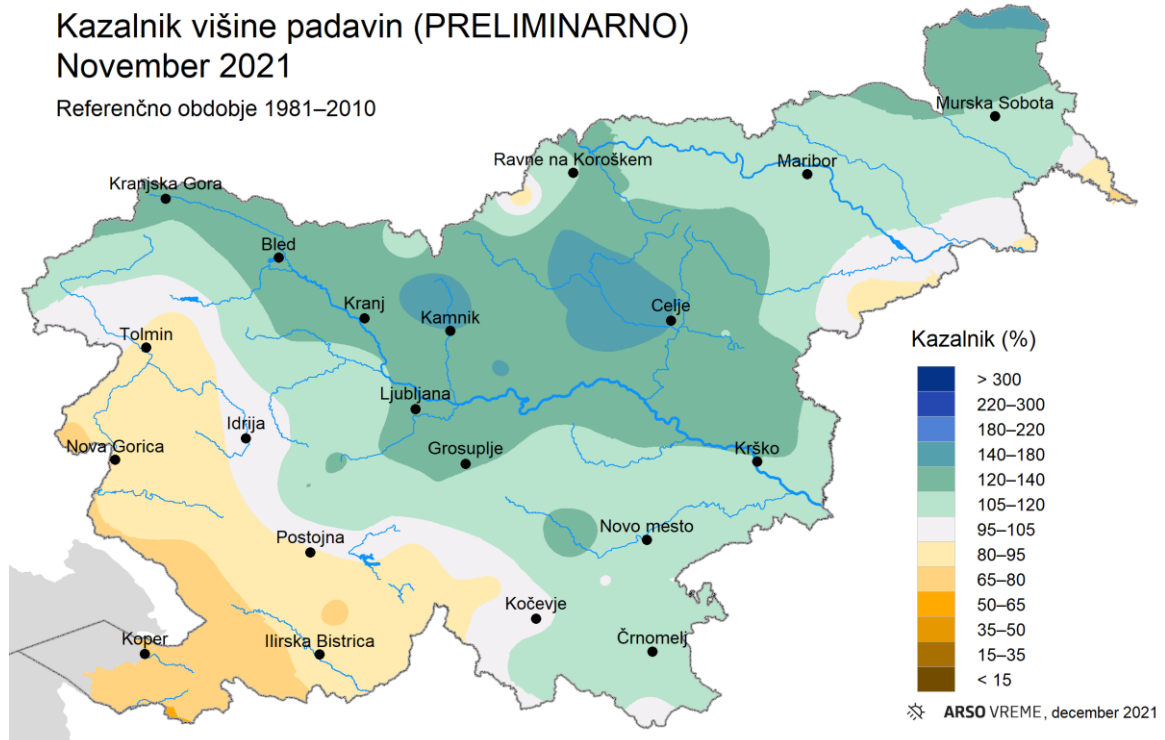
štirje z negativnim odklonom temperature. Po ohlajanju novembrov po letu 1961, se njihova temperatura približno od sredine osemdesetih let prejšnjega stoletja vztrajno dviguje. Novembri so se od takrat ogreli že za več kot 2,5 °C.

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka v novembrih 1961–2021 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Letošnji november je označen s temnejšo barvo.

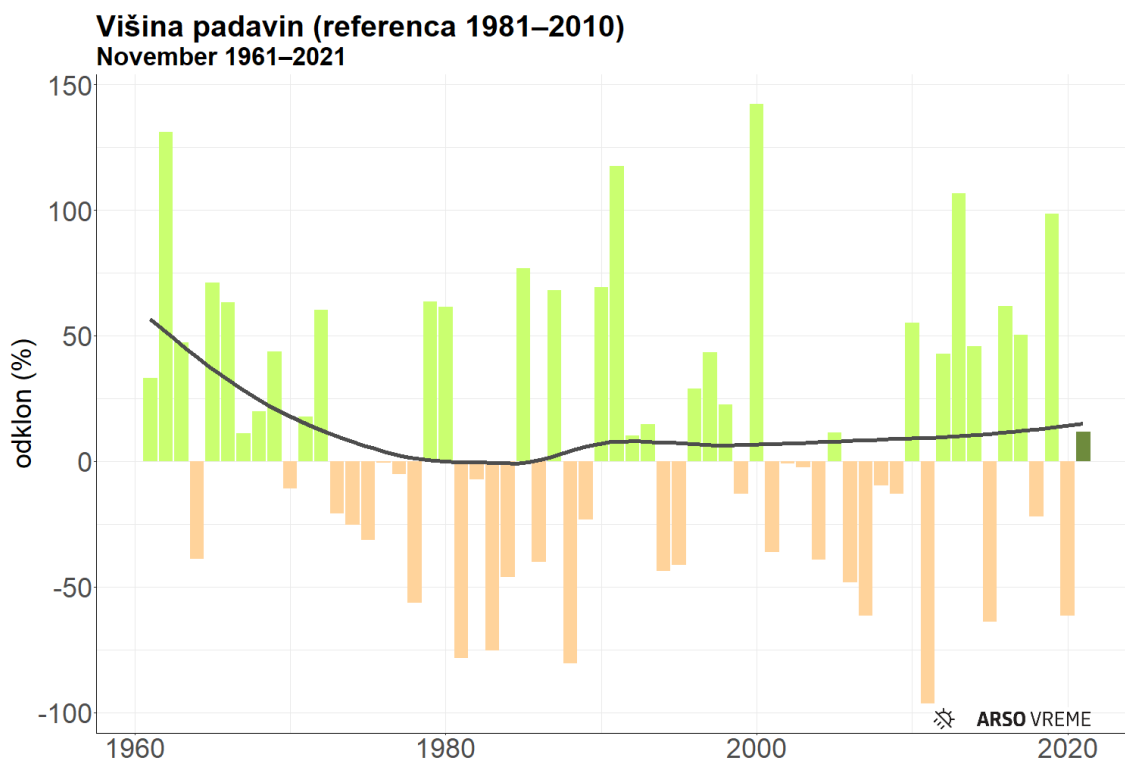
Padavin je bilo glede na kazalnik višine padavin več od povprečja dolgoletnega obdobja v severovzhodnih dveh tretjinah države, razen manjših izjem, kot je pas ob meji s Hrvaško, kjer je bilo padavin povprečno, tudi podpovprečno, in manj od povprečja v jugozahodni tretjini države. Kazalnik višine padavin na ravni države glede na referenčno obdobje 1981–2010 je bil okrog 112 %, kar uvršča november 2021 med srednjo dvajseterico po letu 1961, na 28. mesto najbolj namočenih. V tem obdobju je bil najmanj namočen praktično popolnoma suh november 2011, s kazalnikom 4 %, sledil mu je november 1988, s kazalnikom 20 %. Najbolj namočen je bil november 2000, s kazalnikom 242 %, le nekoliko manj namočen je bil november 1962 (kazalnik padavin 231 %), dvakratnik običajne višine padavin pa so imeli še novembri 1991 (218 %), 2013 (207 %) in 2019 (199 %). Prostorsko je bil november 2021 najbolj suh na Obali in Krasu, kjer je bil kazalnik višine padavin med 60 in 80 %, pod 100 % pa je bil tudi povsod v jugozahodni tretjini države. November je bil najbolj namočen na Krvavcu, v zahodni Celjski kotlini in na severu Prekmurja, kjer je kazalnik znašal več kot 140 %. Nad 120 % je kazalnik znašal v pasu od osrednje Slovenije in navzgor po Zgornjesavski dolini, vzhodno od osrednje Slovenije in na Goričkem. Drugod v severovzhodnih dveh tretjinah države je bil kazalnik večinoma nad 100 %, razen na manjših območjih ob meji s Hrvaško. Glede na razpon oz. pogostost padavin v obdobju 1981–2010 je bil november običajno namočen (med prvim in tretjim kvartilom) skoraj povsod, razen na Krvavcu in v zahodni Celjski kotlini, kjer je bil deževen (med tretjim kvartilom in devetim decilom). Po padcu količine padavin v šestdesetih letih kaže višina padavin v novembrih

precej konstantno povprečno raven brez trenda. V zadnjem tisočletju je bilo 12 novembrov pod in devet s kazalnikom padavin nad vrednostjo dolgoletnega povprečja.

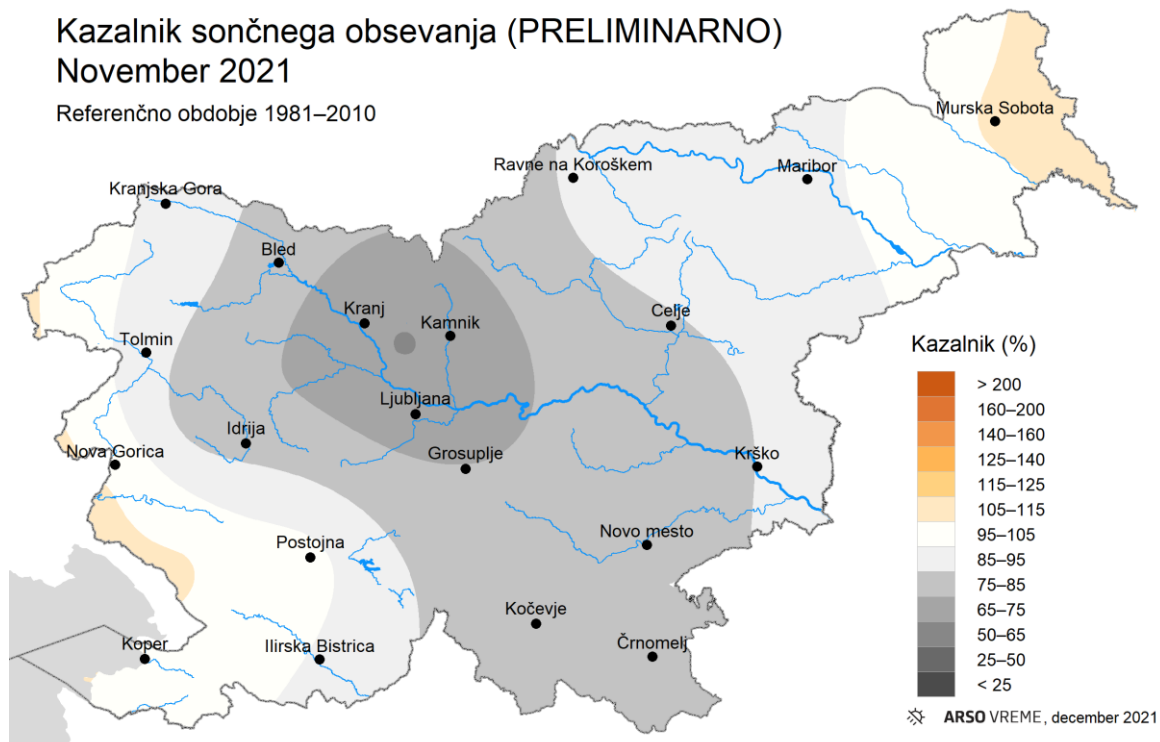

Slika 3. Kazalnik višine padavin novembra 2021 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Upoštevano je sorazmerno majhno število merilnih postaj, saj za mnoge postaje zaradi kratkega niza meritev še nismo izračunali dolgoletnega povprečja ali podatki v času nastanka poročila še niso bili na voljo.

Letošnji november je bil po kazalniku trajanja sončnega obsevanja podpovprečno osončen v osrednji Sloveniji in povprečno do nekoliko nadpovprečno osončen na severovzhodu in jugozahodu. Na državni ravni je kazalnik trajanja sončnega obsevanja glede na primerjalno obdobje 1981–2010 znašal 87 %, kar letošnji november uvršča med 27 najmanj osončenih po letu 1961, torej tako kot pri povprečni temperaturi in višini padavin v osrednjo dvajseterico. V tem času je bil najbolj osončen november 2015, s kazalnikom 174 %, najmanj pa november 1962, s kazalnikom 30 %. Glede na razpon trajanja sončnega obsevanja v obdobju 1981–2010 je bil november običajno osončen (med prvim in tretjim kvartilom), razen v delih osrednje Slovenije, kjer je bil slabo osončen (med prvim decilom in prvim kvartilom). V povprečju je osončenost novembrov v šestdesetih letih prejšnjega stoletja naraščala, potem pa ni videti nekega trenda. V tem tisočletju je bilo 13 novembrov s kazalnikom pod in osem nad vrednostjo dolgoletnega povprečja 1981–2010.

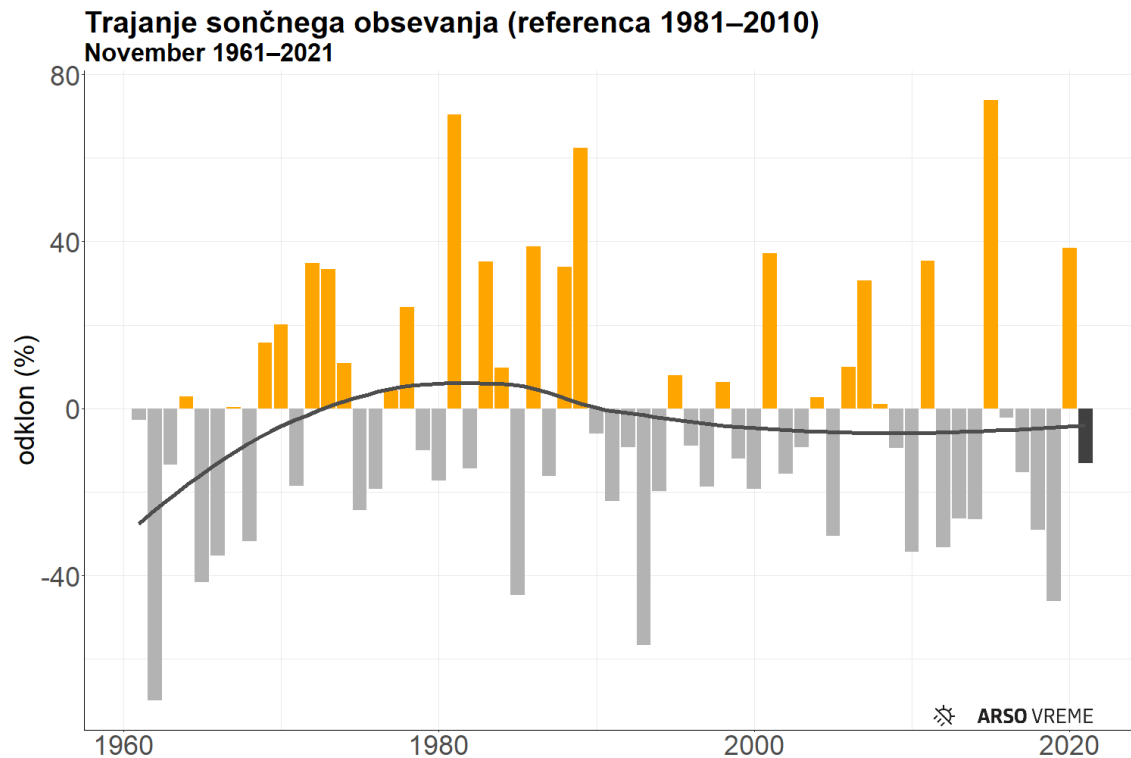

Slika 4. Relativni odklon višine padavin v novembrih 1961–2021 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Letošnji november je označen s temnejšo barvo.

Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja novembra 2021 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov.

Po mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin je bil letošnji november na ravni države najbližji novembru 1967, ki je imel precej podobno razporeditev odklona povprečne temperature, razlikoval pa se je po razporeditvi padavin, ki jih je bilo največ na severozahodu in zahodu, podobni pa so mu bili še novembri v letih 1982, 1977, 1968 in 1961. Vremenski potek in regionalne razmere so se med omenjenimi meseci seveda razlikovali. Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja v novembrih 1961–2021 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Letošnji november je označen s temnejšo barvo.